

GA URD + DIN GJERNING AT GJØRE + MILDT DU VED SJELENE RØRE --

MÅ SANDHET OG KJÆRLIGHET FØRE PÅ VIDDERNE OP -

Nr. 21

Urd utkommer hver 14de dag og koster kr. 3,25 pr. kv., 50 øre pr. nr. Eksp.: Horngården, Øvre Slottsgt. 21, Oslo. tlf. 42 02 16.
Utgiver: A/S Urd. Redaktør: Jorunn Steinhamar. Red.sekr.: Karin Heffermehl. Tlf. 42 20 40.

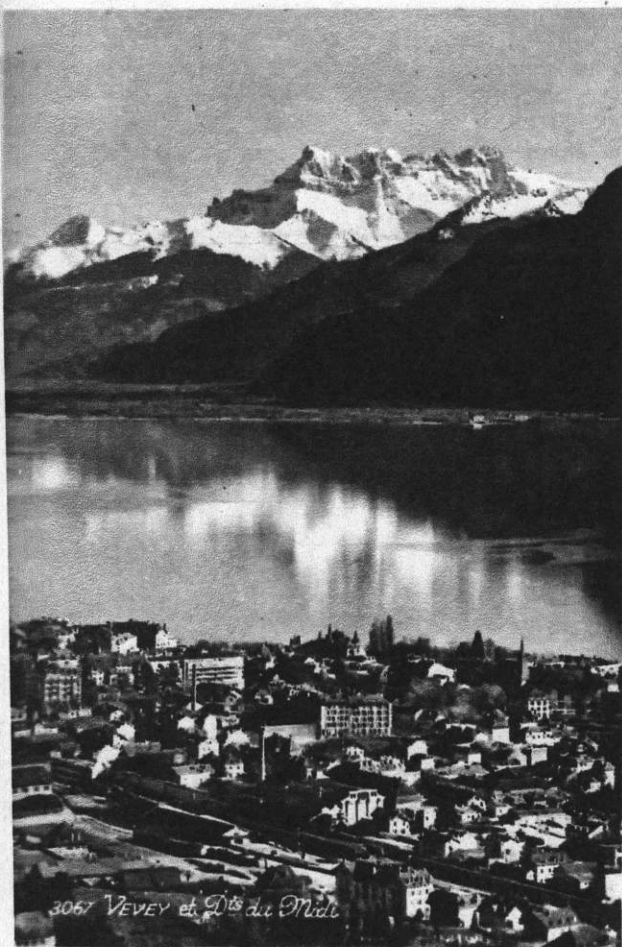
51 årg.

14-01-007 1947

Aagot Benterud:

«Demokrati uten Gud er galskap»

Hva foregår i Caux?

Delegasjoner fra Syd-Afrika, Burma, Grekenland og India ser «Den glemte faktor» ved åpningsforestillingen — skuespillet som skal ha gjort sånt inntrykk på industriledere og arbeidere i England, at kullproduksjonen steg i de distrikter hvor det ble fremført!

Å komme fra det herjede Tyskland til Schweiz er en merkelig opplevelse. Det er som å komme fra noe uendelig grått inn i noe strålende lyst. Schweiz er vel ved siden av Sverige det land i verden som har det materielt best. Her er alt førkrigs, nypusset og sivilisert. Ja selv naturen er sivilisert. Alpene som jeg ser fra mine vinduer, ser ut som flotte teaterdekorasjoner og elektriske lamper stråler langt opp over de høyeste fjellsider. På veien gjennom Tyskland hadde jeg Koest-

lers bok: «Jordens bærme» som reiselektüre. Det er Koestlers mest nihilistiske bok. Her har han gjennomskuet hele den materialistiske verden uten å finne noe å leve på. Det skinner gjennom at han mener at selv den sosialistiske livsanskuelse ikke kan forandre menneskene. Og han kommer meget nær spørsmålet om betydningen av det enkelte individs kvalitet i en hvilken-somhelst bevegelse.

Meget nedtrykt i sinn kom jeg til Caux, full av skep-

En ung finnlender taler. På plattformen står sammen med ham unge mennesker fra mange forskjellige nasjoner.

sis overfor dette nye tiltak som skulle frelse verden ved å sette inn en kristen ideologi i alle livets forhold. Liksom Schweiz var forskjellig fra Tyskland, var atmosfæren i Caux forskjellig fra den i Koestlers bok.

Mountain House som hotellet nå heter, var bygget som tsarens sommerresidens. Og da han ble forhindret i å komme, ble det tatt i bruk som hotell. Det var da 300 gjester og 400 tjenere i hotellet. I de siste år av krigen ble hotellet brukt som oppholdssted for polske flyktninger, og da freden kom, var det i en sørgelig forfatning. Ingen hotellfolk våget å gi seg i kast med de gjennomgripende reparasjoner som måtte til. Noen Oxfordgruppe-folk i Schweiz kom da på den tanke å kjøpe det som et verdensmøtested for M. R. A. (Moral Re-armament bevegelsen), (Moralsk opprustning) og de fikk overtalt selgeren til å gi dem kreditt, — for det millionbeløp som trengtes hadde de ikke i øyeblikket. Men gavene strømmet inn, og den schweiziske stat har besluttet at alle pengegaver som gis til Mountain House skal være avgiftsfri.

Og så gikk man i gang. I fjor sommer kom det folk fra hele verden som hjalp til med å sette dette kjempehotell i stand. I år stråler det i all sin glans. Gruppen har nå kjøpt 2 nye hoteller i nærheten, «Grand» og «Maria» og tilsammen kan de romme ca. 1300 mennesker. Og nå kommer underet og miraklet. Hele dette sted blir drevet uten en eneste tjener. Hotellfolk fra Schweiz kommer av og til opp her for å se, og de vil ikke tro sine egne øyne. Det er en liten krets av folk som gir hele sin tid og alle sine krefter til dette arbeid og som har skapt administrasjonsskjelettet. Men alle gjestene, eller familiemedlemmene som de kalles, fyller ut skjelettet der hvor de føler evne og lyst til å delta. Når en har vært her i 2 dager, har man som oftest funnet sin plass. For pressefolk er der et presse-team hvor journalister fra hele verden, gule, hvite og svarte, møtes. Det er i høy grad stimulerende å føle seg som verdensborger. Forleden dag kom det f. eks. inn en jødisk journalist fra Tel Aviv sammen med en araber. De hadde funnet hverandre her og var blitt venner over alle nasjonale skillelinjer. Selv deltar jeg, foruten i presse-teamet, i housekeeping-teamet og har sammen med en fransk, 2 engelske og 2 norske ansvaret for at værelsene i en korridor blir gjort i stand for nye gjester. Ellers venter man at alle holder sine egne værelser i orden. I vår korridor vasker f. t. en tysk professor, en englender og en franskmann gulvet og støvsu-

ger løperen hver morgen. Og de gjør det med alvor og grundighet. Men hemmeligheten her er ikke at hver enkelt turer fram på sin egen vei for å få så meget som mulig gjort på kortest mulig tid. Hemmeligheten her heter gruppearbeid. Hver morgen før arbeidet begynner, møtes hver gruppe og har en stille stund sammen for å lytte til Guds stemme, hva han ønsker at hver enkelt skal gjøre i den oppgave som ligger foran dem. Man deler så sine tanker med de andre. Og det er merkelig hvordan fellesskapsfølelsen stimulerer arbeidet.

Hver dag er det 2 møter. Og hva er det man beskjeftiger seg med på disse møter? De er meget forskjellige fra de

oppbyggelige møter vi er vant til. En ung mann fra Sverige, som hadde fulgt sine foreldre hit ned, men uttrykkelig hadde frabedt seg å gå på kristne møter, befant seg allerede den første dag etter ankomsten på et slikt møte. Men det var litt anderledes enn han hadde tenkt. Det var kullsituasjonen i verden som ble behandlet, og på podiet talte i rad og rekke grubearbeidere, fagforeningsfolk og arbeidsgivere. Alle sa de at de gjennom gruppearbeid hadde funnet et middel til å fremme produksjonen av kull. Men forutsetningen var at man gikk til dette gruppearbeid med den tanke at man hadde noe å gi, ikke bare fordrer.

I England har gruppen leiet Westminster Theatre og der ble det i vinter hver aften gitt et skuespill: «The forgotten Factor» — den glemte faktor. Dette stykket handler om situasjonen i et kullgrubedistrikt. Arbeidsgivere og arbeidere fra grubene er hver aften blitt invitert dit inn og en tid spilte truppen stykket nede i grubedistriktet i Staffordshire. 10 000 grubearbeidere og sjefer har nå sett stykket, og kullproduksjonen har steget betraktelig i de distrikter hvor det er blitt fremført. Det er den nye fellesskapsånd som har virket.

Hver aften blir det også her i Mountain House gitt et skuespill i den prektige teatersalen. Bl. a. et stykke om Frederik Ramms liv og død. «And still they fight» heter det, og er kanskje det skuespill som griper oss norske her nede mest.

Hit til Caux kommer det hver dag innflytelsesrike mennesker av alle politiske avskygninger, fra alle verdens kanter. I de siste dager er det kommet 28 representanter fra F. A. O. (Food and Agriculture) konferansen i Geneve. Og i neste uke skal det være et internasjonalt offiserskursus.

Danskene og svenskene har sendt en mengde folk. I forrige uke var den danske statsminister Knud Kristensen med frue på 3 dagers besøk her, og den svenske presse har, i sær i den siste uken, åpnet seg for meddelelser fra Caux. Fra Sverige har det i løpet av sommeren vært 18 utsendinger fra «Husqvarna Vapen» og Kooperativa Kvarnen «3 Kronor». Uddeholm Fabrikker i Värmland har sendt 7 representanter. I alle disse 3 tilfeller har fabrikken betalt både for reise og opphold, og der er både direktører og fagforeningsfolk i delegasjonene. I går ankom det 26 nye svensker, deri blant 2 biskopper, flere landbruks- og industrifolk.

Hva lærer de så her nede? De møter for det første et samfunn hvor alle arbeider for det felles beste. Der- nest en ideologi som er skant for å imøtekomme og be-

kjempe den materialistiske livsanskuelse som behersker verden i dag. Det er en enkel ideologi, basert på de 4 absolutter: Absolutt ærlighet, renhet, uselviskhet og kjærlighet. Med enkle og slående tegninger som en stor gruppe tegnere produserer, blir denne ideologi slått fast på møtene. Det inspirerte demokrati hviler på disse grunnpillarer: 1. Mennesker betyr mere enn ting. 2. Som jeg er, så er min nasjon. 3. Hver enkelt må forvandles og leve i samarbeid. 4. Når mennesket lytter, taler Gud, når mennesket adlyder, handler Gud.

All forvandling begynner i en selv, dernest i hjemmet og i forholdet til andre mennesker. Alt som kommer mellom meg og et annet menneske skiller meg fra Gud. En sund nasjon kan bare skapes av sunde hjem.

Og her opplever en at hele familier, hvor faren før var den som alene førte ordet, stiger opp på plattformen og forteller om det inspirerte demokrati som Caux har skapt i deres hjem.

Kvinnespørsmålet synes også løst i dette idealsamfunn in miniature. For konene til de fleste av de som opptrer, har hatt like meget å si (og vel så gode ting!) som mennene. At husarbeidet er likelig fordelt mellom menn og kvinner er også av stor betydning. Som fagforeningsmannen Harry Wickham sa: Hvis politikken ødelegger ditt hjem, fordi du er for opptatt, så gi opp politikken og ta deg av hjemmet.

Her er en stor ungdomsflokk, og en slik samling av munter ungdom og barn ser man sjelden. Når de står fram og sier at de er beredt til å gå ut og kjempe for inspirert demokrati på arbeidsplass, i hjem, skole og universitet, er det ikke meget hengehoderi i deres vesen. Og en av dem sa forleden en setning som står som overskrift på denne artikkel, og som gir kvintessensen av budskapet fra Caux: Demokrati uten Gud er galskap. — — —

Jeg må spørre meg selv: hvordan har disse ukene virket på min sinnsstemning som var så mørk etter reisen gjennom Tyskland. Er alt dette som skjer her nede ønsketenkning som aldri vil bli virkelighet?

Mountain House i Caux, som er blitt det faste samlingssted for deltagere i bevegelsen Moralsk Opprusting.

Dr. Erwin Stein, undervisningsminister i Hessen, sa forleden på et møte:

— Dette er den siste sjanse mitt land har. Vi har ofte forsøkt å gjøre demokratiet til en realitet, men det har aldri lyktes oss. Nå er det vår oppgave å bygge et Gud-inspirert demokrati i Tyskland. Da vil det bli vårt eget, og ikke noe som vi har importert fra andre land. Vi kristne i Tyskland kjente den rette veien, men på grunn av vår svakhet, ble vi delaktige i den store skyld som Tyskland nå står i til verden.

Og fru Stein sa: — Etter år av bitterhet og lidelse har jeg til sist her i Caux funnet fred, og min vei ligger klar for meg.

Ministerpresidenten i Würtemberg — Baden, dr. Rheinholdt Maier sa:

— Tyskland er et avskrekkende eksempel på hva det hender en nasjon når den forlater kristendommen. Jeg vet at Tysklands skyld er meget stor, og at mange av dere har lidd under den. I dag opplever Tyskland et fullstendig sammenbrudd. Det er mange mennesker i Tyskland i dag som er uten håp. Ånden fra Caux vil smelte isen i deres hjerter.

Caux, i september.

Aagot Benterud.

Scener fra skuespillet «Statsmannens drøm». Her ser det ut til at hat og forbitrelse meget lett lar seg forvandle til overstadig glede og begeistring.

